

ВОСЬМИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД

УХВАЛА

щодо скасування заходів забезпечення позову у частині

11 червня 2025 року

Львів

Справа № П/857/5/22

пров. № П/857/5/22

Восьмий апеляційний адміністративний суд в складі колегії суддів:

судді-
доповідача Бруновської
Н. В.

-

суддів - Гудима
Л. Я.

Гуляка В. В.

розглянувши у відкритому судовому засіданні в м. Львові заяву Міністерства юстиції України про скасування заходів забезпечення позову в адміністративній справі за позовом у Міністерства юстиції України до Політичної партії «Прогресивна соціалістична партія України», третя особа, яка не заявляє самостійних вимог на предмет спору на стороні позивача - Служба безпеки України про заборону діяльності політичної партії,-

ВСТАНОВИВ:

18.05.2022р. Міністерство юстиції України, за участю третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору на стороні позивача – Служби безпеки України, звернулося в суд з позовом до Політичної партії «ПРОГРЕСИВНА СОЦІАЛІСТИЧНА ПАРТІЯ УКРАЇНИ», в якому просив:

- заборонити діяльність політичної партії «ПРОГРЕСИВНА СОЦІАЛІСТИЧНА ПАРТІЯ УКРАЇНИ» (ідентифікаційний код юридичної особи 00013497);
- призначити комісію з припинення (ліквідаційну комісію) політичної партії, її структурних утворень, які мають статус юридичної особи;
- передати майно, кошти та інші активи політичної партії, її обласних, міських, районних організацій, первинних осередків та інших структурних утворень у власність держави.

20.05.2022р. на адресу суду надійшла заява Міністерства юстиції України про забезпечення позову, в якій просить:

- вжити заходи забезпечення позову шляхом заборони політичній партії «Прогресивна соціалістична партія України» (код ЄДРПОУ 00013497, вул. Панаса Мирного, буд. 27, кв. 51, м. Київ, 01011) та її регіональним організаціям вчиняти дії, спрямовані на проведення видаткових операцій за рахунком UA333204780000000026006311987, відкритим у ПАТ АБ «УКРАГАЗБАНК» (код ЄДРПОУ 23697280, МФО 320478) - до вирішення справи по суті.

- вжити заходи забезпечення позову шляхом заборони ПАТ АБ «УКРАГАЗБАНК» (код ЄДРПОУ 23697280, МФО 320478) вчиняти дії за рахунком №UA333204780000000026006311987, спрямовані на проведення видаткових операцій за будь-якими платіжними інструментами - до вирішення справи по суті.

- заборонити органам державної реєстрації прав на нерухоме майно, державним реєстраторам прав на нерухоме майно, державним реєстраторам органів місцевого самоврядування, особам, які виконують функції державного реєстратора прав на нерухоме майно, вчиняти будь-які реєстраційні дії (реєстрацію прав власності, скасування реєстрації права власності та інших речових прав, у тому числі реєстрацію правочинів щодо відчуження, передачі у володіння та користування третім особам та інше) щодо об'єкту нерухомого майна, належного політичній партії «Прогресивна соціалістична партія України» (ідентифікаційний код юридичної особи 00013497, вул. Панаса Мирного, буд. 27, кв.51, м. Київ, 01011), а саме: нежитлового приміщення загальною площею 73,20 кв. м, що знаходиться за адресою: вул. Хрещатик, 42 (літера А), оф. 13, м. Київ, реєстраційний номер майна № 3397К - до вирішення справи по суті.

Ухвалою Восьмого апеляційного адміністративного суду від 20.05.2022р. заяву Міністерства юстиції України про забезпечення позову задоволено.

Суд вжив заходи забезпечення позову шляхом заборони політичній партії «Прогресивна соціалістична партія України» (код ЄДРПОУ 00013497, вул. Панаса Мирного, буд. 27, кв. 51, м. Київ, 01011) та її регіональним організаціям вчиняти дії, спрямовані на проведення видаткових операцій за рахунком UA333204780000000026006311987, відкритим у ПАТ АБ «УКРАГАЗБАНК» (код ЄДРПОУ 23697280, МФО 320478) - до вирішення справи по суті.

Одночасно, суд вжив заходи забезпечення позову шляхом заборони ПАТ АБ «УКРАГАЗБАНК» (код ЄДРПОУ 23697280, МФО 320478) вчиняти дії за рахунком №UA333204780000000026006311987, спрямовані на проведення видаткових операцій за будь-якими платіжними інструментами - до вирішення справи по суті.

Крім того, судом заборонено органам державної реєстрації прав на нерухоме майно, державним реєстраторам прав на нерухоме майно, державним реєстраторам органів місцевого самоврядування, особам, які виконують функції державного реєстратора прав на нерухоме майно, вчиняти будь-які реєстраційні дії (реєстрацію прав власності, скасування реєстрації права власності та інших речових прав, у тому числі реєстрацію правочинів щодо відчуження, передачі у володіння та користування третім особам та інше) щодо об'єкту нерухомого майна, належного політичній партії «Прогресивна соціалістична партія України» (ідентифікаційний код юридичної особи 00013497, вул. Панаса Мирного, буд. 27, кв.51, м. Київ, 01011), а саме: нежитлового приміщення загальною площею 73,20 кв. м, що знаходиться за адресою: вул. Хрещатик, 42 (літера А), оф. 13, м. Київ, реєстраційний номер майна № 3397К - до вирішення справи по суті.

23.06.2022р. Рішенням Восьмого апеляційного адміністративного суду у справі № П/857/5/22 позов задоволено.

Суд заборонив діяльність політичної партії «Прогресивна соціалістична партія України», передано майно, кошти та інші активи партії, її обласних, міських, районних організацій, первинних осередків та інших структурних утворень у власність держави.

27.09.2022р. Постановою Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду апеляційну скаргу політичної партії «Прогресивна соціалістична партія України» задоволено частково. Змінено рішення суду першої інстанції в мотивувальній частині, виключивши з неї невідповідність статуту та програми партії законодавству, в іншій частині рішення Восьмого апеляційного адміністративного суду залишено без змін.

Рішення Восьмого апеляційного адміністративного суду від 23.06.2022р. у справі № П/857/5/22 набрало законної сили 27.09.2022р.

06.06.2025р. Восьмий апеляційний адміністративний суд зареєстрував заяву Міністерства юстиції про скасування заходів забезпечення позову вжиті п.4 резолютивної частини ухвали Восьмого апеляційного адміністративного суду від 20.05.2022р. у справі № П/857/5/22, у частині заборони органам державної реєстрації прав на нерухоме майно, державним реєстраторам прав на нерухоме майно, державним реєстраторам органів місцевого самоврядування, особам, які виконують функції державного реєстратора прав на нерухоме майно, вчиняти будь-які реєстраційні дії (реєстрацію прав власності, скасування реєстрації права власності та інших речових прав, у тому числі реєстрацію правочинів щодо відчуження, передачі у володіння та користування третім особам та інше) щодо об'єкту нерухомого майна, належного політичній партії «Прогресивна соціалістична партія України» (ідентифікаційний код юридичної особи 00013497, вул. Панаса Мирного, буд.27, кв.51, м. Київ, 01011), а саме: нежитлового приміщення загальною площею 73,20 кв. м, що знаходиться за адресою: вул. Хрещатик, 42 (літера А), оф. 13, м. Київ, реєстраційний номер майна № 3397К.

Заява мотивовано тим, що Фонд державного майна України не може здійснити перереєстрацію нерухомого майна у зв'язку із наявністю ухвали про вжиття заходів забезпечення позову.

Особи, які беруть участь у справі, в судове засідання не з'явились, хоча належним чином повідомленні про дату, час і місце розгляду справи в порядку ст.126 КАС України, що не перешкоджає розгляду справи у їх відсутності.

ч.4 ст.229 КАС України передбачено, що у разі неявки у судове засідання всіх учасників справи або якщо відповідно до положень цього Кодексу розгляд справи здійснюється за відсутності учасників справи (у тому числі при розгляді справи в порядку письмового провадження), фіксування судового засідання за допомогою звукозаписувального технічного засобу не здійснюється.

Вирішуючи подану заяву, суд виходить з наступного.

Так, інститут забезпечення адміністративного позову є однією з гарантій захисту прав, свобод та законних інтересів юридичних та фізичних осіб - позивачів в адміністративному процесі, механізмом, який покликаний забезпечити реальне та неухильне виконання судового рішення, прийнятого в адміністративній справі.

Метою застосування заходів забезпечення позову є, перш за все, захист прав позивача до ухвалення рішення у справі.

За правовою позицією, викладеною у рішенні Конституційного Суду України від 31.05.2011р. №4-рп/2011, з метою гарантування виконання рішення суду в разі задоволення позовних вимог у

процесуальних законах України передбачено інститут забезпечення позову. Цей інститут є елементом права на судовий захист і спрямований на те, щоб не допустити незворотності певних наслідків відповідних дій щодо відновлення порушеного права. Він віднесений до механізму захисту прав і свобод людини, зокрема в судовому порядку, і є гарантією їх захисту та відновлення, а отже, елементом правосуддя. Забезпечення позову стосується всіх стадій судового провадження (підготовка, призначення, розгляд справи) і є складовою комплексу заходів, спрямованих на охорону публічно-правового та матеріально-правового інтересу в судочинстві, а також однією з гарантій реального виконання можливого позитивного для особи рішення, оскільки забезпечення позову спрямоване на недопущення ситуацій, коли невжиття таких заходів може істотно ускладнити чи унеможливити виконання рішення суду.

Верховний Суд у своїх постановках неодноразово висловлював думку про те, що основним завданням процесуальних норм, які регламентують вжиття судом заходів забезпечення позову, є досягнення балансу між правом позивача на захист свого порушеного права та правом відповідача заперечувати проти адресованих йому вимог у будь-який дозволений законом спосіб. Інститут забезпечення позову є елементом права на судовий захист і спрямований на те, щоб не допустити незворотності певних наслідків відповідних дій щодо відновлення порушеного права.

Отже, ухвала суду про вжиття заходів забезпечення позову зумовлює конкретні обмеження щодо вчинення певних дій чи, навпаки, обов'язок вчинити дії учасниками справи або третіми особами, що мають строковий характер та діють до набрання рішенням суду законної сили.

В поданій позивачем заяві зокрема зазначено, що рішенням Восьмого апеляційного адміністративного суду від 23.06.2022р. у справі № П/857/5/22 позов Міністерства юстиції України про заборону діяльності політичної партії «Прогресивна соціалістична партія України» задоволено.

Рішення Восьмого апеляційного адміністративного суду від 23.06.2022р. у справі № П/857/5/22 набрало законної сили 27.09.2022р. та міститься в Єдиному державному реєстрі судових рішень, а також на офіційному вебсайті Міністерства юстиції України.

В абз.1 п.2 Порядку переходу у власність держави майна, коштів та інших активів забороненої судом політичної партії, її обласних, міських, районних організацій, первинних осередків та інших структурних утворень який затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2022р. № 896 видно, що після набрання законної сили рішенням суду про заборону політичної партії, у резолютивній частині якого зазначено про передачу майна політичної партії у власність держави, Міністерство юстиції України вживає заходів до розшуку майна політичної партії, зокрема за відомостями єдиних та державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України. (далі Порядок)

Згідно абз.1,3 п.3 Порядку, за результатом заходів із розшуку майна політичної партії Міністерство юстиції України складає та затверджує перелік майна політичної партії, переданого у власність держави.

У разі виявлення майна політичної партії після затвердження переліку майна Міністерство юстиції України невідкладно вносить до нього відповідні зміни.

Перелік майна, коштів та інших активів забороненої судом ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «ПРОГРЕСИВНА СОЦІАЛІСТИЧНА ПАРТІЯ УКРАЇНИ» (ідентифікаційний код юридичної особи 00013497), її обласних, міських, районних організацій, первинних осередків та інших структурних утворень, що передаються у власність держави (з відповідними змінами) затверджено наказами Міністерства юстиції України від 21.12.2022р. № 5752/5 та від 06.03.2025р.

№ 657/5 (далі - Перелік майна, коштів та інших активів), та розміщено на офіційному вебсайті Міністерства юстиції України за посиланням: <https://minjust.gov.ua/m/politichna-partiya-progresivna-sotsialistichnapartiya-ukraini>.

До вказаного Переліку майна, коштів та інших активів включено нежиле приміщення загальною площею 73,20 кв.м, місцезнаходження: м. Київ, вул. Хрещатик, будинок 42 (літера А), нежиле приміщення 13.

п.4 Порядку визначено, що у разі коли перелік майна містить відомості про цінні папери, корпоративні права, нерухоме або рухоме майно (крім об'єктів права інтелектуальної власності, земельних ділянок та коштів), то уповноваженим органом управління таким майном є Фонд державного майна.

Листом Міністерства юстиції України від 17.03.2025р. № 38240/19.2.2/12-25 до Фонду державного майна України надіслано завірені судом копії рішення Восьмого апеляційного адміністративного суду від 23.06.2022р. у справі № П/857/5/22, постанови Касаційного адміністративного суду Верховного Суду від 27.09.2022р. у справі № П/857/5/22, а також завірені належним чином копії наказів Міністерства юстиції України від 21.12.2022р. № 5752/5 та від 06.03.2025р. № 657/5.

Відповідно до абз. п.40 Порядку державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.12.2015р. № 1127, державна реєстрація права власності на нерухоме майно, об'єкти незавершеного будівництва забороненої судом політичної партії, її обласних, міських, районних організацій, первинних осередків та інших структурних утворень, що переходить у власність держави, проводиться виключно на підставі рішення суду про заборону політичної партії, у резолютивній частині якого зазначено про передачу майна політичної партії у власність держави, та заяви визначеного законодавством державного органу, що містить відомості про нерухоме майно, об'єкт незавершеного будівництва, що переходить у власність держави.

п.1 ч.1 ст.25 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» встановлено, що проведення реєстраційних дій зупиняється на підставі судового рішення про заборону вчинення реєстраційних дій, що набрало законної сили.

До Мін'юсту надійшов лист Фонду державного майна України від 19.05.2025р. № 10-2412830 (копія додається), у якому повідомлено, що з метою виконання рішення Восьмого апеляційного адміністративного суду від 23.06.2022р. у справі № П/857/5/22 органами приватизації здійснюються заходи з реєстрації права власності на майно, яке знаходиться у місті Києві на вул. Хрещатик, 42 (літ. А), нежиле приміщення 13.

Однак, державний реєстратор своїм рішенням від 18.04.2025р. № 78484749 зупинив проведення реєстраційних дій, у зв'язку з наявністю ухвали Восьмого апеляційного адміністративного суду від 20.05.2022р. у справі № П/857/5/22 щодо заборони вчинення реєстраційних дій.

Згідно Рекомендаціями № R (89) 8, прийнятий Комітетом Міністрів Ради Європи 13.09.1989р., забезпечення позову в адміністративних справах трактується як тимчасовий судовий захист.

Відповідно до ст.157 КАС України суд може скасувати заходи забезпечення позову з власної ініціативи або за вмотивованим клопотанням учасника справи. За результатами розгляду клопотання про скасування заходів забезпечення позову, вжитих судом, постановляється ухвала.

Судом, також взято до уваги положення ст.156 КАС України, якою регламентовані вимоги щодо виконання ухвали про забезпечення позову, та якою визначено, що особи, винні в невиконанні ухвали про забезпечення позову, несуть відповідальність, встановлену законом.

Оскільки забезпечення позову є складовою комплексу заходів, спрямованих на охорону публічно-правового та матеріально-правового інтересу позивача, колегія суддів дійшла висновків, що у зв'язку із набранням законної сили судового рішення у цій справі розгляд справи завершився, а тому заходи забезпечення позову, вжиті ухвалою суду від 20.05.2022р., вичерпали свою дію, а тому наявні правові підстави для задоволення поданої заяви, про скасування таких заходів.

Керуючись ст.ст.157, 248, 256, 289-3, п.4 Перехідних положень Кодексу адміністративного судочинства України, суд,-

У Х В А Л И В :

Заяву Міністерства юстиції України у справі № П/857/5/22 про скасування заходів забезпечення позову - задовольнити.

Скасувати заходи забезпечення позову, вжиті Ухвалою Восьмого апеляційного адміністративного суду від 20.05.2022 року у справі № П/857/5/22, у частині заборони органам державної реєстрації прав на нерухоме майно, державним реєстраторам прав на нерухоме майно, державним реєстраторам органів місцевого самоврядування, особам, які виконують функції державного реєстратора прав на нерухоме майно, вчиняти будь-які реєстраційні дії (реєстрацію прав власності, скасування реєстрації права власності та інших речових прав, у тому числі реєстрацію правочинів щодо відчуження, передачі у володіння та користування третім особам та інше) щодо державної реєстрації виникнення права власності за Фондом державного майна України (код ЄДРПОУ: 00032945) стосовно об'єкту нерухомого майна, належного політичній партії «Прогресивна соціалістична партія України» (ідентифікаційний код юридичної особи 00013497, вул. Панаса Мирного, буд. 27, кв. 51, м. Київ, 01011), а саме: нежитлового приміщення загальною площею 73,20 кв. м, що знаходиться за адресою: вул. Хрещатик, 42 (літера А), оф. 13, м. Київ, реєстраційний номер майна № 3397К.

Повідомити Міністерство юстиції України про постановлену ухвалу для невідкладного опублікування оголошення у порядку, передбаченому ч.5 ст.289-3 КАС України.

Невідкладно надіслати копії матеріалів справи в електронному вигляді до суду апеляційної інстанції.

Ухвала набирає законної сили з моменту її підписання та може бути оскаржена до Верховного Суду в складі колегії Касаційного адміністративного суду протягом десяти днів з дня її оприлюднення відповідно до ч. 5 ст. 289-3 КАС України шляхом подання апеляційної скарги безпосередньо до суду апеляційної інстанції.

Суддя-
доповідач Н. В.
 Бруновська

судді Л. Я.
 Гудим

В. В. Гуляк

Повний текст ухвали виготовлено 12.06.2025р.